

TURVALLISUUSASIAKIRJA

Joensuun Kauhojat ry

2026

Toiminnan tarjoaja: Melontaseura Joensuun Kauhojat ry
y-tunnus 0625599-5
Suomen Melonta- ja soutuiliitto ry:n jäsenseura

Toiminta: Kurssit, tutustumiset ja esittelyt seuran ulkopuolisille henkilöille (ohjelmapalveluja) sekä seuran jäsenille tarkoitettu toiminta (eivät ohjelmapalveluja). Kauhojilla ei ole melontakaluston vuokraustoimintaa seuran ulkopuolisille henkilöille.

Ohjelmapalveluja, kaikille avoimia

- Meloja 1 -peruskurssit (Hasanniemestä, 10 h)
- Tutustumismelonnat (Hasanniemestä, ohjattuja, n. 2,5 h; satunnaisesti)
- Melontaesittelyt (vaihteleva paikka, itsenäinen kokeilu valvotusti rajatulla alueella; satunnaisesti)

Jäsenille, eivät ohjelmapalveluja

- Melontaretket (yhteisiä Joensuun Latu ry:n kanssa)
- Koskimelontaretket
- Tiistai-iltamelonnat
- Kurssit, koulutukset ja muut tapahtumat
- Uimahallivuoro talvella (ei ohjausta eikä uimavalvontaa)
- Talviretki / -retket (voi olla yhteinen Joensuun Latu ry:n kanssa)
- Omatoiminen melonta seuran kalustolla

Ohjelmapalvelu tarkoittaa elinkeinonharjoittajan (esimerkiksi yhdistys) toimintansa yhteydessä taloudellista hyötyä vastaan tarjoamaa palvelua (esimerkiksi liikuntapalvelu), jota koskee kuluttajaturvallisuuslaki (920/2011).^{1,2} Ohjelmapalvelussa järjestäjä vastaa toiminnan turvallisuudesta, koska osallistujilla ei tarvitse olla ennestään melontakokemusta.

Jäsenille tarkoitettu toimita ei ole ohjelmapalvelu, vaan yhdessä tapahtuvaa harrastamista, jossa jokainen vesille lähtijä on liikkeellä omalla vastuullaan ja on omalta osaltaan vastuussa yhteisestä turvallisuudesta.

Paikat: Hasanniemi, melontavaja, Länsiviitta 1, 80110 Joensuu
Hasanniemen lähivedet / Pielisjoki, Pyhäselän rannat
Retkillä ja melontaesittelyillä vaihteleva kohde

Uimahallivuorolla Rantakylän uimahalli (Pataluodonkatu 2, 80160 Joensuu)

Yhteystiedot: Puheenjohtaja@joensuunkauhojat.net

Laatijat: Joensuun Kauhojat ry:n hallitus

Päivitetty: 15.6.2026

Sisällysluettelo

1.	5	
2.	6	
	Uimataito	5
	Melojan ja kajakin / kanootin varusteet	5
	Riskiluokitus	6
3.	8	
4.	10	
5.	11	
6.	12	
	Rakennukset	10
	Kalusto, varusteet, henkilönsuojaimet ja turvavarusteet	10
	Peräkärri	10
7.	13	
	Osallistujat Meloja 1 -peruskursseilla ja tutustumismelonnoilla	11
	Osallistujat jäsenille tarkoitetussa toiminnassa	11
	Omatoiminen melonta	12
8.	15	
9.	15	
10.	16	
11.	16	
12.	17	
	Ilmoitus Suomen Melonta- ja soutuliitolle	14

Ilmoitus Tukesille

14

13. 18

14. 18

15. 18

- LIITE 1 Melonnan turvallisuusohje (Melontaturvallisuuden neuvottelukunta)
- LIITE 2 Ohjaajakoulutus lomake
- LIITE 3 Kartta: melontavaja ja tontti
- LIITE 4 Tapahtumaraportointilomake
- LIITE 5 Turvallisuusasiakirjan päivitykset

1. Turvallisuusasioista vastaavat

Toiminnan turvallisuudesta vastaavat tahot ovat:

- Seuran hallitus (**Taulukko 1**)
- Ohjelmapalveluissa ohjaajat (vastuuohjaaja, apuohjaaja(t))
- Jäsenille tarkoitetuissa palveluissa ohjaaja tai vetäjä sekä osallistujat

Taulukko 1 Joensuun Kauhojat ry:n hallitus

Nimi	Tehtävä	Sähköpostiosoite	Puhelinnumero
Tuula Matikainen	Puheenjohtaja	puheenjohtaja@joensuunkauhojat.net	0503657969
Kari Ruohonen	Varapuheenjohtaja	varapuheenjohtaja@joensuunkauhojat.net	0405045170
Noora Palmi	Taloudenhoitaja, jäsen sihteeri	talous@joensuunkauhojat.net	0407735004
Toimintatiimi Tuuli Puruskainen Merike Remes	Toiminta, näyttömelonnat	toiminta@joensuunkauhojat.net	0503638324 0407636703
Viestintätiimi Lassi Hiltunen Jussi Korhonen	Viestintä	viestinta@joensuunkauhojat.net	0452638324 0440612078
Lassi Hiltunen	Vaja	vaja@joensuunkauhojat.net	0452638324
Jussi Korhonen	Sihteeri	sihteeri@joensuunkauhojat.net	0440612078
Tero Arppi	Jäsen	tero.arppi@joensuunkauhojat.net	0458027123

Hallituksen tehtäviin kuuluvat myös:

- Turvallisuusasiakirjan päivittäminen
- Läheltä piti -tilanteiden, tapaturmien ja onnettomuuksien kirjanpito

Turvallisuuteen liittyvät ohjaajien (jäsenille tarkoitetussa toiminnassa vetäjät) ja osallistujien tehtävät ovat **Taulukoissa 2 ja 3**.

Taulukko 2 Ohjaajat / vetäjät: turvallisuuteen liittyvät tehtävät

Tehtävä	Meloja 1 - peruskurssi	Tutustumis- melonta	Tiistai- melonta	Retki, koulutus
Ennako-ohjeiden toimittaminen osallistujille		x ¹⁾		x ²⁾
Tuuliennusteen selvittäminen	x ¹⁾	x ¹⁾	x	x
Osallistujien perehdyttäminen	x	x	x ³⁾	x ³⁾
Turvavarusteiden huolehtiminen mukaan	x	x	x	x

Turvatarkastus (osallistujien kajakkien kellutus ja kajakkien ja varusteiden kunto)	x	x		
Ryhmän ja muun vesiliikenteen silmälläpito	x	x	x ⁴⁾	x ⁴⁾
Auttaminen ja avun hälyttäminen tarvittaessa	x	x	x ⁴⁾	x ⁴⁾

- 1) Vastuuohjaaja
- 2) Ilmoitus: olosuhteet, melontamatka, kunto- ja taitovaatimukset
- 3) Käytännön asioissa neuvominen (jäsenet eivät tarvitse perehdytystä melontaan)
- 4) Yhdessä osallistujien kanssa

Taulukko 3 Osallistujat: turvallisuuteen liittyvät tehtävät

Tehtävä	Jäsenille tarkoitettu toiminta	Meloja 1-peruskurssi, tutustumismelonta
Ohjeiden noudattaminen	x	x
Toiminnassaan oman ja muiden turvallisuuden huomioon ottaminen	x	x
Turvatarkastus (kajakin kellutus ja kajakin ja varusteiden kunto)	x	
Yhdessä muiden kanssa: ryhmän ja vesiliikenteen silmälläpito, auttaminen, avun hälyttäminen	x	

2. Vaarojen tunnistaminen

Vesiurheiluna melontaan sisältyy tietty perusvaarallisuus, koska veden varaan joutumisen ja siten hypotermian tai jopa hukkumisen mahdollisuus on olemassa.

Toiminnassa riskit ovat joko

- epätodennäköisiä tai mahdollisia vaaroja, joiden seuraukset ovat enimmäkseen lieviä (kaatuminen, pelkotilat, uupuminen, kalusto- ja varusterikot) tai
- epätodennäköisiä vaaroja, joiden seuraukset saattavat olla vakavia (fyysiset vammat, sairaskohtaukset, hypotermia, hukuksiin joutuminen).

Vaarojen ennaltaehkäisyssä tärkeimpiä seikkoja ovat:

- Uimataito ja normaali terveydentila; tajunnan tai tasapainon menetystä aiheuttavista sairauksista tieto muille
- Henkilönsuojainten käyttö (melontaliivi, koskimelonnassa kypärä)
- Olosuhteisiin sopiva kalusto ja varustautuminen
- Taitojen ja voimien realistinen arviointi suhteessa olosuhteisiin (sekä omat että ryhmän)
- Olosuhteiden selvittäminen (sääennustus ja reitti eli esim. kosket, tuulelle alttiit alueet)
- Yksin melomisen välttäminen

Uimataito

Suomen uimaopetus- ja hengenpelastusliiton mukaan uimataitoinen on henkilö, joka veden alle joutumisen jälkeen pystyy uimaan yhtäjaksoisesti 200 metriä, josta 50 metriä voi uida selällään. Esteitä melontaharrastukselle voivat olla tajunnan tai tasapainon menetystä aiheuttavat sairaudet, joista on hyvä kertoa muille, veden pelko tai vartalon kiertämisen estävät selkävaivat.

Melojan ja kajakin / kanootin varusteet

Melontaturvallisuuden neuvottelukunnan antamassa Melonnan turvallisuusohjeessa (**LIITE 1**) on lista melojan ja kanootin varusteista. Melojalla on oltava aina melonta- tai pelastusliivi ja koskimelonnessa kypärä, ja melojalla, ohjaajalla tai ryhmällä on oltava mukana olosuhteiden vaativuuteen nähden sopiva määrä turvallisuusohjeessa mainittuja varusteita ja turvavarusteita.

Kajakissa tai avokanootissa on oltava kellukkeet (tiivit lastitilat tai kellukepussit), että se vedellä täyttyneenäkin kelluu vaakasuorassa ja kelluttaa myös veden varaan joutuneen melojan painon, tyhjennysväline (pumppu tai äyskäri) sekä tartuntakahvat tai kansinarut, joista saa pelastustilanteessa otteen. Lisäksi käytettävän kaluston täytyy olla sopiva kyseiseen melontatilanteeseen: esimerkiksi koskimelonnessa käytetään vahvarakenteisia koskikajakkeja ja retki- ja merikajakeissa on tärkeää olla tuulella ja aallokossa voimia säästävä säätöevä tai peräsin sekä vesitiiviit lastitilat, jotka toimivat samalla kellukkeina.

Riskiluokitus

Toiminnan riskien arvioinnissa voidaan käyttää **Taulukon 4** kaltaista, tapahtuman todennäköisyyteen ja seurauksen vakavuuteen perustuvaa luokitusta. Todennäköisyyden ja/tai vakavuuden arvioinnissa kannattaa ottaa huomioon esimerkiksi seuraavat asiat:

Osallistujien taidot

- Aloittelevat / kokeneemmat
- Pelastautumistekniikoiden tuntemus ja sujuvuus: ei tunneta / tunnetaan teoriassa / harjoiteltu joskus / harjoiteltu sujuvaksi myös vaikeammissa olosuhteissa

Olosuhteet

- Veden lämpötila
- Tuuli, aallokko
- Kuinka kaukana rannasta melotaan
- Koskien luokitus
- Kuinka kauan avun tulo paikalle kestää

Varustautuminen

- Esim. osallistujilla tavallinen / vedeltä suojaava vaatetus

Kalusto

- Taitoihin ja olosuhteisiin hyvin tai huonommin soveltuva kalusto (esim. peruskurssilla alkuvakaa kalusto vai kiikkerämpiä merikajakkeja, retkellä mukana peruskajakkeja vai kalusto, jossa ohjausavut)

Toiminnan luonne ja kesto

- Peruskurssi / iltamelonta / pidempi retki

Taulukko 4 Riskiluokitus

Tapahtuman todennäköisyys - Seurauksen vakavuus *	1. Epätodennäköinen	2. Mahdollinen	3. Todennäköinen
1. Lievä	Kerroin $1*1 = 1$ merkityksetön riski	Kerroin $1*2 = 2$ vähäinen riski	Kerroin $1*3 = 3$ kohtalainen riski
2. Haitallinen	Kerroin $2*1 = 2$ vähäinen riski	Kerroin $2*2 = 4$ kohtalainen riski	Kerroin $2*3 = 6$ merkittävä riski
3. Vakava	Kerroin $3*1 = 3$ kohtalainen riski	Kerroin $3*2 = 6$ merkittävä riski	Kerroin $3*3 = 9$ sietämätön riski

3. Toimenpiteet vaaratilanteiden ehkäisemiseksi

Toimenpiteet vaaratilanteiden ehkäisemiseksi yleisesti koko toiminnassa on koottu **Taulukkoon 5**. Vakiotapahtumien osalta toimenpiteet vaaratilanteiden ehkäisemiseksi ovat yksityiskohtaisemmin tapahtumakohtaisissa turvallisuussuunnitelmissa.

Vakiotapahtumien osalta toimintaohjeet kaatumis-, onnettomuus- ja läheltä piti -tilanteisiin ovat niiden turvallisuussuunnitelmissa (pelastussuunnitelma).

Meloja 1 -peruskurssien ohjaajille ja apuohjaajille, retken vetäjille sekä jäsenille järjestetään säännöllisesti koulutusta (ohjaajien / vetäjien koulutukset ja pelastusharjoitukset). Seura osallistuu jäsenen muualla käymän melonnanohjaaja- tai opaskurssin kustannuksiin.

Taulukko 5 Toimenpiteet vaaratilanteiden ehkäisemiseksi

Vaara (todennäköisyys/ vakavuus*)	Ennaltaehkäisy
Virusten ja tartuntatautien	- Tapahtumiin tulo vain terveenä (Meloja 1 -kurssilla peruutus ja keskeytys mahdollista matalalla kynnyksellä sairaustapauksessa) - Yskiminen / aivastaminen hihaan / nenäliinaan

Virusten leviäminen (1-2/2)	- Noudatetaan ajankohtaisia ohjeita
Kajakin kaatuminen (1-2/1-2)	- Kalusto ja olosuhteet taitojen mukaan (esim. Meloja 1 -kursseilla kaatuminen alkuvakaila kajakeilla epätodennäköistä, muilla mahdollista) - Säävaraus, tuuliennuste, reittisuunnittelu - Kurssit: osallistujien opastus (esim. tasapainon pitäminen) - Jäsenet: taitojen kehittäminen
Pelkotilat, paniikkikohtaus (1-2/1-2)	- Katso edellinen kohta; myös uimataito, totuttelu veteen ja olosuhteisiin, ennakko-ohjeet tapahtuman vaativuudesta
Uupuminen, merisairaus (1-2/1-2)	- Ennakkotiedot: tapahtuman vaativuus, vaativalla retkellä ennakkotesti - Mukaan juotavaa, evästä, sopiva vaatetus, hinausvyö / -vöitä - Säävaraus, sopiva melontavauhti, tauot, reittisuunnittelu, pelastuspaikat tiedossa - Olosuhteisiin sopiva kalusto (esim. säästöevä/peräsin; toiminta testataan)
Kaluston, varusteiden tai tavaroiden rikkoutuminen / katoaminen (1-2/1-2)	- Mukana hinausvyö / -vöitä, tarvittaessa varamela, korjaustarvikkeita - Turvatarkastus ennen lähtöä (kaluston ja varusteiden kunto, kajakeissa suljetut lastiluukut / kellukepussit @kelluvat vesilastissakin) - Irtotavarat vetoketjutaskuihin, puhelimet ym. vedenpitäviin pusseihin tai jätetään rantaan - Vesiliikenteen ja karikoiden silmälläpito, väylien ja satamien välttäminen, huolehditaan havaittavuudesta (kirkasväriset vaatteet, heijastimet), ryhmässä pysyminen - Kuljetus: kaluston huolellinen kiinnitys ja merkitseminen
Fyysiset vammat, sairaskohtaukset (1-2/1-3)	- Koskimelonnessa kypärä, koskikalusto, reittiselostus / tarkistus maitse - Rasitusvammoja ehkäisevä melontatekniikka, kylmällä rannesuojat - Olkapään sijoiltaanmeno ehkäisevä melonta-asento, ns. melojan boksi (kyynärpäät vartalon etupuolella ja hartioiden alapuolella; käännetään ylävartaloa käden taakse viemisen sijasta) - Vesiliikenteen silmälläpito, väylien ja satamien välttäminen, huolehditaan havaittavuudesta (kirkasväriset vaatteet, heijastimet) - Varovaisuus rantakivillä ja laitureilla sekä teräaseiden ja tulen käsittelyssä, vältetään paljain jaloin liikkumista (lasinsirpaleet, retkillä kyyt) - Suojautuminen auringolta (suojavaide, päähine), helteellä tarpeeksi juotavaa ja suojoja, taukoja, vältetään raskasta rasitusta - Tiedossa oleviin sairauksiin lääkitys mukaan, ohjeet muille - Vajalla varovaisuus kevyen liikenteen väylän ylityksessä kajakkien kanssa
Hypotermia (lievä/ kohtalainen/ vakava) (1/1-3)	- Kaatumistapauksessa nopea pelastaminen (edellytykset: pysyttely ryhmässä, kalustossa laipiot/kellukkeet ja tartuntakahvat ja kansiköydet, mukana pumppu/äyskäri, yksin meloessa esim. melakelluke, koskimelonnessa heittoliina mukana) - Jos pelastamisessa vaikeuksia, hälytetään apua (edellytykset: mukana vesitiiviisti pakattu matkapuhelin helposti saatavilla, 112 Suomi -sovellus, suurilla vesialueilla hätäsoihdut/LED-soihdu, PLB-hätälähetin) - Reittisuunnittelu (ylitysten pituus varustuksen, taitojen, sään mukaan) - Säänmukainen vaatetus, tuulenpitävä takki käsillä, varavaatteet (tuulinen/kylmä sää: hypotermia uhkaa riittämättömästi pukeutunutta)

	- Kylmässä vedessä veden lämpötilan mukainen varustus (esim. kuiva- tai märkäpuku, neopreenihanskat ja -myssy) - Jäsenet: ennakkoharjoittelu (pelastautumistaidot)
Hukuksiin joutuminen (1/3)	- Uimataito melonnan edellytys, melontaliivi päällä, tajunnan tai tasapainon menetystä aiheuttavista sairauksista hyvä kertoa ohjaajalle tai muille - Kaatuneeseen kajakiin kiinnijäämisen ehkäisy: aukkopeiton kahva esillä, tuntemattomassa kajakissa peiton avaamisen kokeilu (neopreenipeitot tiukkoja!), ei suurikokoisia jalkineita, jalkatukien kunnon tarkistus, varusteita ei pakata istuinaukkoon jalkojen väliin, kurssit: käytetään kankaisia aukkopeittoja, osallistujien opastus (peiton kiinnitys ja avaaminen, kaatuneesta kajakista poistuminen) - Ei lasketa tuntemattomia / taitoihin nähden vaikeita koskia (tarkastus maitse, reittiselostus), koskimelonnessa käytetään koskikalustoa, mukana heittoliina (vaarana kajakin/uimarin jääminen kiinni esteisiin virran painamana tai stopparin virtaukseen) - Tajuttoman melojan pelastamistaito ("hand of god") - Jäsenet: ennakkoharjoittelu (kaatuminen) - Erittäin kylmässä vedessä (lähellä 0 °C) veden lämpötilan mukainen varustus, esim. kuiva- tai märkäpuku, neopreenihanskat ja -myssy (vaarana hengitysrefleksi veden alle jouduttaessa, kylmäshokki)

*1 = epätodennäköinen/lievä, 2 = mahdollinen/haitallinen, 3 = todennäköinen/vakava

4. Toimintaan liittyvät päivittäiset muutostekijät

Toiminnan turvallisessa toteuttamisessa tulee ottaa huomioon seuraavat muuttuvat tekijät:

- Sää
- Osallistujat
- Retkillä ja melontaesittelyissä vaihtuva suorituspaikka

Ohjatussa tapahtumassa ohjaaja tai vetäjä selvittää sää- ja tuuliennusteen ja arvioi, voidaanko vesille mennä turvallisesti vai pitääkö tapahtuma peruuttaa, siirtää tai retkellä pitää välipäivä. Jäsenille tarkoitetussa toiminnassa myös jokaisen osallistujan tulee seurata sääennustusta ja peruuttaa osallistumisensa, jos erityistä huolta omasta pärjäämisestä herää.

Pelastuspaikat ovat paikkoja, joissa rantaan tulee tie eli niistä pääsee tarvittaessa autolla pois. Tiistaimelontojen ja Meloja 1 -peruskurssien turvallisuussuunnitelmissa on esimerkkejä pelastuspaikoista Hasanniemen lähivesillä.

Ohjelmalvelujen tapahtumailmoituksessa on annettava realistinen kuva toiminnan vaativuudesta, että mahdolliset ilmoittautujat osaavat päättää, sopiiko tapahtuma heille vai ei (mm. kajakilla on mahdollista kaatua vahingossa, vaikka se ei ole kovin yleistä, ja Meloja 1 -peruskurssiin kuuluu kajakin kaatuminen ja pelastautuminen). Ilmoittautuneet saavat tarkemmat ohjeet varustautumiseen ja tapahtumaan tuloa varten ilmoittautumisen jälkeen. Osallistujista on ennakkoon selvillä alaikäisyys / täysi-ikäisyys. Osallistujien terveystietoja kysytään suullisesti kurssin aluksi.

Retkeä valmistellessaan vetäjän tehtävänä on suunnitella mm. reitti, tauko- ja leiriytymispaikat, pelastuspaikkoja, pidemmällä retkillä vesipisteet ja tuulisten päivien varalta varareitti, henkilöiden ja kaluston kuljetukset sekä tarvittavat yhteiset turva- ym. varusteet.

5. Ohjaajien ja vetäjien osaamis- ja koulutusvaatimukset

Peruskursseilla vastaava ohjaaja on jonkin koulutusjärjestelmän melontaohjaaja. Koulutusjärjestelmiä on useita: Suomen Melonta- ja soutuiliitto ry (SMSL), Suomen Melontakouluttajat ry (SMK, jolle Suomen Kanoottiliitto ry:n, SKaL, järjestelmä siirtyi vuonna 2012), NIL Finland ja BCU. Muilla ohjaajilla on tapahtuman olosuhteisiin riittävät melontataidot ja -tiedot. Peruskursseilla lisäksi yksi ohjaaja on ensiaputaitoinen (esim. EA1 tai hätäEA).

Taulukossa 6 ovat ne melonnan ohjaaja- tai opaskoulutusta suorittaneet seuran jäsenet, joiden käymä koulutus on hallituksen tiedossa.

Taulukko 6 Melonnan ohjaajakoulutusta suorittaneet Joensuun Kauhojen jäsenet

Nimi	Koulutus ja järjestelmä	Vuosi
Eero Oura	melontaohjaaja SKaL	2004
Kalle Ojatalo	melontaohjaaja SKaL	2006
Eveliina Hiltunen	melontaohjaaja SKaL, koskimelontaopas SMSL	2006, 2014
Katri Manninen	melontaohjaaja SKaL	2010
Auvo Salmi	melontaohjaaja SMK, koskimelontaopas SMSL	2012, 2022
Tuulia Väisänen	melontaohjaaja SMK	2015
Heikki Simola	melontaohjaaja SMK	2015
Jukka Ilonen	melontaohjaaja SMK	2015
Liisa Oura	melontaohjaaja SMK	2015
Henna-Riikka Aalto	melontaopas SMK, erä- ja luonto-opas	2020
Tomi Tuomasjukka	melontaohjaaja SMSL	2021
Tero Arppi	melontaohjaaja SMSL	2021
Leena Manner	melontaohjaaja SMSL	2021
Aava Ketola	melontaohjaaja SMSL	2023
Frank Berninger	melontaohjaaja SMSL	2023
Mitja Sorsa	Melontaohjaaja SMSL	2023
Karjalainen Pia	Melontaohjaaja SMSL	?
Kotro Olli	Melontaohjaaja SMSL	?
Anu Pukki	Melontaohjaaja SMSL	?

SKaL = Suomen Kanoottiliitto

SMSL = Suomen Melonta- ja Soutuiliitto

SMK = Suomen Melontakouluttajat (jolle SKaL:n järjestelmä siirtyi vuonna 2012)

Tutustumismelonnoilla ohjaajalla/ohjaajilla on tapahtuman olosuhteisiin riittävät melontataidot ja -tiedot ja yksi ohjaajista on ensiaputaitoinen (esim. EA1 tai hätäEA).

Seuran jäsenille tarkoitetussa toiminnassa (esim. retket) vetäjällä ja apuvetäjällä tulee olla tapahtuman olosuhteisiin riittävät melontataidot ja -tiedot.

Meloja 1 -peruskurssien ohjaajille ja apuohjaajille järjestetään koulutustilaisuus kerran vuodessa tai tarpeen mukaan. Koulutukseen osallistuneiden nimet kirjataan **Liitteeseen 2**. Ohjaajien, apuohjaajien ja vetäjien täytyy tutustua kyseisen toiminnan turvallisuussuunnitelmaan ja toimia sen mukaisesti.

6. Toimintaympäristön turvallisuus

Rakennukset

Seura omistaa Joensuun Hasanniemessä Pielisjoen varressa sijaitsevan, vuonna 2014 rakennetun puurakenteisen melontavajan, joka on Joensuun kaupungin vuokratontilla osoitteessa Länsiviitta 1 (kiinteistö 167-17-9906-1, kartta: **Liite 3**). Tontin vuokrasopimus on voimassa 31.12.2053 asti. Melontavajassa on sammutuspeite ja EA-pakkaus. Vajalla on palovakuutus.

Seuralla on vajan edessä melontalaituri, jonka mitat ovat 5 x 1,5 m. Vajan ja laiturin kunto tarkastetaan keväällä vajatalkoiden yhteydessä.

Kauhojilla ja Future Club ry:llä on yhteinen, vuonna 2015 rakennettu kompostikäymälä seurojen melonta- ja soutuvajojen läheisyydessä Future Clubin tontilla. Viikoittaisesta siistimisestä ja huollosta vastaavat molemmat seurat, tyhjennyksestä ja varsinaisesta kunnossapidosta Future Club.

Kalusto, varusteet, henkilönsuojaimet ja turvavarusteet

Seuran kajakit sekä muut varusteet on lueteltu erillisessä kalusto- ja varusteluettelossa. Irtaimistolla on palovakuutus. Kajakkien ja varusteiden paikallaolo ja kunto tarkastetaan toukokuussa vajatalkoiden yhteydessä ja tarkastus merkitään kalusto- ja varusteluetteloon.

Seuran henkilönsuojaimet (melontaliivit ja kypärät) ja turvavarusteet (hinausvyöt, heittoliinat, pumpput, äyskärit, EA-pakkaukset, varamelat, kellukepussit, hätälähetin ja sammutuspeitto) on lueteltu kalusto- ja varusteluettelossa. Paikallaolo ja kunto tarkastetaan toukokuussa vajatalkoiden yhteydessä ja tarkastus merkitään kalusto- ja varusteluetteloon. Henkilönsuojaimia ja turvavarusteita säilytetään vajassa, pois lukien PLB-hätälähetin, joka on seuran jäsenen Kalle Ojatalon hallussa (puh. 050 587 9430).

Kalustossa ja varusteissa ilmenneiden vikojen ilmoittamista varten vajan ilmoitustaululla on lista, johon vian voi merkitä, ja ohjeet vian ilmoittamisesta vajavastaavalle. Vajavastaava organisoii korjaukset.

Peräkärri

Seuralla on peräkärri AKU 350 TL-P 4-kerroksisella kanoottitelineellä. Kärriä säilytetään melontavajan takan lukittuna aisolukolla, jonka avain on vaja- ja avainvastaavilla. Peräkärriä käyttäjät tarkistavat polttimoiden toiminnan ja tarvittaessa renkaiden ilmanpaineet ja merkitsevät käytön, tarkastukset, huollot ja ilmenneet viat vajalla olevaan käyttöpäiväkirjaan. Suuremmat huollot organisoii vajavastaava.

7. Osallistujille annettavat tiedot, opastus ja osallistujien valvonta

Osallistujat Meloja 1 -peruskursseilla ja tutustumismelonneilla

Meloja 1 -peruskurssit ja tutustumismelonat on suunnattu pääsääntöisesti aikuisille, koska seuran kalusto on suurimmaksi osaksi aikuisten kokoa. 15–17 -vuotias voi osallistua huoltajan kirjallisella luvalla, joka sisältää huoltajan puhelinnumeron. Myös alle 15-vuotias voi osallistua täysi-ikäisen henkilön seurassa ja jos ko. henkilö ei ole huoltaja, osallistuja tarvitsee lisäksi huoltajan kirjallisen luvan puhelinnumeroineen.

Meloja 1 -peruskursseista kiinnostuneet saavat seuraavat tiedot kurssi-ilmoituksesta:

- Kurssin kesto
- Toiminnan luonne
- Osallistujaryhmät
- Osallistumisen edellytykset

Kurssille ilmoittautuneet saavat ennen kurssin alkamista ennakko-ohjeet, joissa on seuraavat tiedot:

- Vaatimukset osallistujille
- Tarvittavat varusteet
- Toiminnan rajoitukset
- Vakuutukset
- Vastuuohjaajan yhteystiedot
- Peruutusehdot

Tutustumismelonnan järjestäjä saattaa kyseiset asiat osallistujien tietoon ennen tapahtumaa kirjallisesti tai suullisesti.

Ohjaaja(t) perehdyttävät osallistujat toimintaan käymällä läpi seuraavat asiat ennen ensimmäistä vesille lähtöä:

- Kajakin hallinnan ja melontatekniikan perusteet, kajakin valinta, jalkatukien säätäminen
- Melojan välttämättömät varusteet
- Aukkopeitto ja sen kiinnitys
- Turvatarkastus: varusteiden ja kajakin kunto ja kellutus

- Kaatuneesta kajakista irrottautuminen
- Toiminta kaatumisen jälkeen
- Toimintatavat vesille lähtiessä ja vesillä
- Vesille otettavat varusteet
- Neuvotaan / muistutetaan, mihin kastumisesta pilalle menevät tavarat / pikkutavarat, silmä- tai aurinkolaseille sankanaru tai otetaan pois
- Kajakien ergonominen ja kalustoa säästävä kantotapa

Ohjaajat (vastuuohjaaja ja apuohjaaja(t)) valvovat osallistujia vesille lähdön aikana sekä vesillä. Erityisesti huomiota kiinnitetään:

- Vesille lähtiessä siihen, että jokaisella on melontaliivi oikein puettuna ja aukkopeiton kahva jää esille, ja että kajakki ei ole henkilölle liian kiikkerä (jos olo tuntuu hyvin huteralta, parempi hukata hieman aikaa ja vaihtaa vakaampaan kuin ottaa riski useista kaatumisista)
- Vesillä ryhmän koossapitoon; jos joku kaatuu, ohjaajan on oltava paikalla nopeasti

Osallistujat jäsenille tarkoitettussa toiminnassa

Retkille, tiistaimelonnoille, uimahallivuorolle ja muuhun seuran toimintaan osallistuvat ovat Kauhojen jäseniä (enimmäkseen aikuisia, mutta myös jonkin verran nuoria tai aikuisen kanssa melovia lapsia). Retket ovat yhteisiä Joensuun Latu ry:n kanssa, joten niillä on mukana myös Joensuun Ladun jäseniä sekä satunnaisesti ulkopuolisia, melontaa harrastavia henkilöitä (Joensuun Ladun retket ovat avoimia muillekin kuin jäsenille). Osallistumisen vaatimukset ovat vähintään perustiedot ja -taidot melonnasta ja uimataito, ja retken vetäjä päättää, ottaako ulkopuolisen mukaan retkelle.

Hallitus haluaa jokaisella Joensuun Kauhojen aikuisella jäsenellä olevan vähintään Meloja 1 - peruskurssin (10 tuntia) verran osaamista perustekniikoista ja turvallisuusasioista. Tämän takia jäseneksi voi liittyä peruskurssitodistuksella tai, jos sellaista ei ole (eikä myöskään todistusta muusta melontakurssista, johon on sisältynyt kajakin kaataminen ja pelastautuminen, tai esimerkiksi melontaohjaajakurssista), liittyä voi osoitettuaan ko. taidot **näyttömelonnalla**.

Retkien kohdalla vetäjä kertoo retki-ilmoituksessa ainakin retken vaativuuden (olosuhteet, melontamatka), mahdolliset kunto-, taito ym. vaatimukset sekä lähtöajan ja -paikan. Vaativammille retkille voi olla vetäjän järjestämä ennakkotesti tai pelastusharjoitus. Vetäjä neuvoo tarvittaessa esimerkiksi varustautumisessa, kaluston valinnassa, matkakorvauksissa ja kaluston kuljetuksessa.

Tiistaimelonnoilla vetäjä tai muut kokeneemmat osallistujat neuvovat kokemattomampia esimerkiksi kaluston valinnassa ja varustautumisessa.

Omatoiminen melonta

Kalustokäyttömaksun maksaneet jäsenet voivat meloa omatoimisesti seuran kalustolla. Alle 15-vuotias saa käyttää kalustoa vain huoltajan kanssa tai seuran tilaisuuksissa, ja 15–17-vuotias voi käyttää kalustoa huoltajan luvalla ja vastuulla.

8. Toiminnan olosuhterajat ja muut osallistumisrajoitukset

Mihinkään toiminnoista ei voi osallistua päihtyneenä.

Esteitä toimintaan osallistumiselle voivat olla tajunnan tai tasapainon menetystä aiheuttavat sairaudet ja veden pelko, joista on hyvä kertoa ohjaajalle, vetäjälle tai seuran toiminnassa vetäjän puuttuessa jollekin muulle osallistujalle, tai vartalon kiertoliikkeen estävät selkävaivat.

Tapahtumilla on säävaraus: vallitsevan tai ennustetun säätilan (esim. kova tuuli, ukonilma) vuoksi ohjelmapalvelun ohjaaja voi päättää pitää vain teoriaopetusta tai muuttaa tapahtuman ajankohtaa, tai vetäjä voi peruuttaa retken, muuttaa kohdetta tai määrätä maatauon tai välipäivän. Tiistaimelonta voidaan peruuttaa. Osallistuja voi tiistaimelonnoilla ja (lyhyillä) retkillä peruuttaa osallistumisensa säätilan vuoksi.

Jos tapahtuma ei ole ohjattu, jokainen osallistuja päättää itse, millaisella säällä vesille lähtee.

Ohjelmapalveluissa käytettävä kieli on yleensä suomi ja muuta kieltä puhuva henkilö voi osallistua, jos ohjaaja tai apuohjaaja osaa ko. kieltä niin, että hän voi selvittää osallistujalle turvallisuuteen vaikuttavat asiat.

9. Osallistujamäärä

Ohjelmapalveluissa osallistujien ja ohjaajien määrässä noudatetaan Suomen melonta- ja soutuliiton melonnan Meloja 1 -peruskurssin sisältösuosituksessa antamaa ohjetta: yksi ohjaaja korkeintaan kuutta osallistujaa kohti. Kursseille otetaan 8–10 osallistujaa, joten niillä on yksi vastuuohjaaja ja 1–2 apuohjaajaa. Tilapäisesti osallistujia voi olla 11–12, mikä ei aiheuta erityisiä riskejä toiminnassa.

Osallistujamäärää rajoittava tekijä on alkuvakaiden kajakkien määrä (10–12 kpl) sekä laiturin ahtaus.

Lapsia voi tapahtumiin samanaikaisesti osallistua vain muutama, koska kalustoa, meloja ja liivejä heille on rajoitetusti. Lasten yksikkökajakkeja on kaksi, kaksikoita kaksi (lapsi voi meloa etuaukossa), lasten meloja kaksi ja muita lyhyitä, kevyitä meloja kaksi. Seuralla on yksi 30–40 kg:n painoiselle lapselle tarkoitettu pelastusliivi ja muut ovat uimataitoisille, yli 30 kg:n painoisille henkilöille tarkoitettuja melontaliivejä. Huoltaja voi tarvittaessa tuoda lapselle oman pelastusliivin.

Jäsenille tarkoitettussa, ohjatussa toiminnassa noudatetaan melontaturvallisuuden neuvottelukunnan laatiman **Melonnan turvallisuusohjeen (Liite 1)** mukaista vetäjän ja osallistujien suhdetta: melontaretken johtajan (vetäjän) tai riittävän pätevän avustajan (apuvetäjän) vastuulla saa olla korkeintaan 16 henkilöä korkeintaan 10 kanootissa. Vetäjä seuraa ilmoittaututilannetta / laskee tiistaimelonnan osallistujat paikan päällä ja valitsee tarvittaessa apuvetäjän tai -vetäjät osallistujien joukosta.

Jos tapahtuma ei ole ohjattu, osallistujamäärää ei ole rajoitettu. Kulloinkin voimassa olevaa kokoontumisrajoitusta kuitenkin tulee noudattaa ja ryhmä voi jakaantua esimerkiksi pienempiin osiin.

10. Toiminnasta sivullisille aiheutuvat vaarat

Jos osallistujia on yli kahdeksan, melontakalusto tai osa siitä kannetaan tapahtuman aluksi kevyen liikenteen väylän yli vajaa vastapäätä olevalle nurmikkoalueelle, koska vajan tontti on ahdas. Tällöin ohjaajien / vetäjien kannattaa muistuttaa kaluston kantajia katsomaan ympärilleen ennen kevyen liikenteen väylän ylitystä.

Ohjelmapalveluissa ennen vesille lähtöä ohjaajat kertovat käyttäytymisen vesillä: liikutaan yhtenä ryhmänä väylän ulkopuolella ja kun väylä on tarpeen ylittää, se tehdään ryhmänä suorinta tietä väylän yli muuta vesiliikennettä väistäen. Tähystyksestä ja näkyvyydestä tulee huolehtia vesillä ollessa ja osallistuja on velvollinen noudattamaan ohjeita. Samat ohjeet pätevät seuran toimintaan (esimerkiksi tiistaimelonnat ja retket).

Suomen Melonta- ja soutuiliiton jäsenseurana Kauhojilla on toiminnanvastuuvakuutus, joka korvaa seuran järjestämissä tapahtumissa ulkopuolisille aiheutuneet vahingot, sekä vapaaehtoistyöntekijöiden tapaturmavakuutus (Pohjolan tuplaturva).

Vajassa ja sen välittömässä läheisyydessä ei saa tupakoida eikä sytyttää avotulta. Toiminnoissa avotulta ei tule tehdä ilman maanomistajan lupaa eikä metsäpalovaroituksen aikana. Rajoitukset eivät koske retkikeittämiä mutta paloturvallisuudesta tulee huolehtia myös niitä käytettäessä. Nuotion sammumisesta huolehditaan ennen lähtöä.

Melontavajassa on alkusammutusvälineeksi sammutuspeite. Seuralla on palovakuutus melontavajalle ja seuran kalustolle. Jäsen, jolla on kalustoa tai varusteita seuran melontavajassa, huolehtii itse niiden vakuutusturvasta (esim. kotivakuutus).

11. Onnettomuuskirjanpito

Tapahtumien ohjaajien / vetäjien tulee saattaa toiminnassa sattuneet läheltä piti- ja onnettomuustilanteet hallituksen tietoon joko suullisesti tai **Liitteessä 4** olevalla lomakkeella.

Ohjelmapalvelussa sattuvaa tavanomaista kajakilla kaatumista ei tarvitse ilmoittaa, jos siitä ei ole vähäistä vakavampia seuraamuksia. Jos taas sama henkilö kaatuu samalla tapahtumakerralla useammin kuin kerran, asiasta kannattaa ilmoittaa.

Hallitus pitää kirjaa tapahtumista esimerkiksi Tukesin lomakkeella ja tallettaa tiedoston hallituksen Google Driveen. Hallitus pohtii vähintään vuosittain tapahtumiin johtaneita syitä ja miettii toimenpiteitä toiminnan turvallisuuden parantamiseksi. Toimenpiteet päivitetään turvallisuusasiakirjaan ja / tai turvallisuussuunnitelmiin ja riskianalyyseihin.

12. Vakavien tapaturmien tai läheltä piti -tilanteiden ilmoittaminen

Hallitus ilmoittaa läheltä piti -tilanteista, tapaturmista ja onnettomuuksista Suomen Melonta- ja soutuiliittoon ja ohjelmapalveluissa sattuneista tapauksista myös viranomaiselle (Tukes).

Ilmoitus Suomen Melonta- ja soutuiliitolle

Liitto kerää läheltä piti -tietoja melonnassa ja soudussa sattuneista onnettomuuksista ja vaaratilanteista, joista raportointi on tärkeää, koska niitä käytetään turvallisuustyön taustamateriaalina. Liitto ei julkaise eikä lähetä eteenpäin lähettäjien eikä ilmoituksissa esiintyvien henkilöiden tietoja. Ilmoitusten tietoja liitto käyttää onnettomuustilastojen ja yhteenvedojen tekemiseen sekä viranomaisyhteistyössä. Raportin voi lähettää kuka vain: seuran edustaja, yksityishenkilö tai yrittäjä. Myös vanhemmista tapahtumista voi raportoida.

Yksittäistä, tavanomaista kaatumista ilman vakavampia seurauksia ei tarvitse ilmoittaa mutta jos sama henkilö kaatuu samalla kurssikerralla useammin kuin kerran, palvelussa on joku puute, joten ilmoitus kannattaa tehdä.

Ilmoitus tehdään liiton nettisivujen lomakkeella (turvallisuus -> Onnettomuus- ja lp-raportit).

Ilmoitus Tukesille

Ilmoitus Tukesille tehdään, jos ohjelmapalvelussa tapahtuu seuraavia tapauksia tai tilanteita:

1. Kuolemantapaus, muu vakava tapaturma tai läheltä piti -tilanne

Vakavia tapauksia ovat esimerkiksi ne, joista aiheutuu pysyviä terveyshaittoja, jotka kohdistuvat lapsiin tai nuoriin tai joissa vaaralle altistuu paljon ihmisiä.

2. Turvallisuuspuute kalustossa tai varusteissa tai palvelun toteutuksessa

Jos tapaturma tai läheltä piti -tilanne johtuu palvelussa olevassa viasta tai puutteesta, siitä tulee tehdä ilmoitus. Vika tai puute voi liittyä kalustoon tai varusteisiin, valvontaan tai ohjeistukseen. Jos samantyyppinen tapaturma tai läheltä piti -tilanne toistuu useasti, niistä on syytä ilmoittaa Tukesiin, vaikka ne eivät yksittäistapahtumina olisikaan vakavia.

Suomen Melonta- ja soutuiliiton mukaan palvelussa on joku puute esimerkiksi, jos sama henkilö kaatuu samalla tapahtumakerralla useammin kuin kerran.

3. Tavanomaisesta poikkeava tapaturma tai läheltä piti -tilanne

Tukesiin ilmoitetaan myös täysin uudentlaisista ja yllättävistä tapaturmista ja läheltä piti -tilanteista, joista joku muu voisi ottaa opiksi. Tukes hyödyntää ilmoituksia jakamalla tietoa onnettomuuksista muille palveluntarjoajille ja välinevalmistajille, jotta vastaavia onnettomuuksia ei syntyisi. Myös toiminnalle ei-hyväksyttävät tapaturmat ja läheltä piti -tilanteet ilmoitetaan.

Ilmoitus tehdään Tukesin lomakkeella (<https://marek.tukes.fi/ilmoitus.aspx>, Markkina- ja turvallisuusvalvontarekisteri) tai vapaamuotoisesti sähköpostilla osoitteeseen kirjaamo@tukes.fi. Ilmoituksen tekemisen yhteydessä kerrotaan, mitä on tapahtunut ja mihin toimenpiteisiin asiaa on ryhdytty.

Jos tapaturman on aiheuttanut vika tai puute kalustossa tai varusteissa, tapahtuneesta ilmoitetaan myös välineen toimittajalle.

13. Turvallisuusasiakirjan ylläpito

Hallitus kartoittaa turvallisuusasiakirjan päivitystarpeen kerran vuodessa viimeistään huhtikuussa ja päivittää turvallisuusasiakirjan. Päivitykset listataan turvallisuusasiakirjan **Liitteeseen 5**.

Turvallisuusasiakirja on jäsenten nähtävänä turvakansiossa melontavajalla.

14. Viitteet

1. Tukes-ohje 2/2015 Ohjelmapalveluiden turvallisuuden edistäminen. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto, Dnro 1993/03/2015 (PDF),
https://tukes.fi/documents/5470659/6410920/Tukes-ohje_2-2015_Ohjelmapalveluiden_turvallisuuden_edistaminen/6bfb2e72-1a3b-4c9a-8f54-1fa3b5dcb123 (toiminut 3.6.2026)
2. Kuluttajaturvallisuuslaki 920/2011, Suomen säädöskokoelma,
<http://data.finlex.fi/eli/sd/2025/184/ajantasa/2025-06-27/fin> (toiminut 3.6.2026)

15. Liitteet

- LIITE 1 Melonnan turvallisuusohje (Melontaturvallisuuden neuvottelukunta)
- LIITE 2 Ohjaajakoulutus lomake
- LIITE 3 Kartta: melontavaja ja tontti
- LIITE 4 Tapahtumaraportointilomake
- LIITE 5 Turvallisuusasiakirjan päivitykset